

„Opstår der meningsforskel mellem rettergangs-
chefen og auditøren angående dennes virksomhed
ved påtalemyndighedens udøvelse, gør auditøren
indberetning herom til generalauditøren.“

Den nye regel om indberetning til generalaudi-
tøren er ikke begrænset til at vedrøre meningsfor-
skel angående spørgsmålet om tiltalerejsning, men
omfatter enhver sag, som gøres til genstand for
forhandling mellem rettergangschef og auditør. Der
er i bestemmelsen indsat en særlig suspensionsregel,
som tjener til at afskære den hidtil bestående tvivl
vedrørende virkningen af, at auditøren foretager
indberetning til generalauditøren. Henvisningen til
§ 20 in fine i stykkets slutning er ikke udtryk for
nogen ændring af den hidtidige retstilstand, men
er blot foretaget for i den omhandlede forbindelse
at henlede opmærksomheden på den for ministeren
bestående adgang til at beordre tiltale.

Til § 23.

Den ændrede formulering af 1. stykke, 1. led,
medfører, at en militærperson, uanset at han er
hjemsendt eller hjemkommanderet på tidspunktet
for sagens behandling for retten, kan møde som
forsvarer, når han blot var tjenstgørende, da for-
seelsen blev begået. Den hidtil herskende tvivl ved-
rørende dette spørgsmål er hermed fjernet.

Den nye affattelse af 3. stykke er en følge af
ændringen i 1. stykke, hvorfor der i det hele hen-
vises til bemærkningerne hertil.

Endvidere foreslås, at reglen i 3. stykke om be-
skikkelse ligesom reglen i 1. stykke begrænses til at
angå militærpersoner af samme værn i overens-
stemmelse med den hidtil fulgte praksis.

Til § 35.

Ved den ændrede formulering af stykke 1, 1.
punktum, har det været hensigten at tydeliggøre, at
den omhandlede forhandling også skal finde sted
i forbindelse med henlæggelse af en sag.

Det nyindsatte 2. punktum præciserer, at for-
handling også skal finde sted, selvom sagen ikke
har været genstand for efterforskning eller for for-
undersøgelse ved retten og afskærer derved enhver
tvivl, som måtte kunne rejses vedrørende dette
spørgsmål.

Indholdet af 3. og 4. punktum er uændret.

II. Vedrørende frihedsordningen.

I den udvalgsbetænkning, der dannede grundlag
for de tidligere omtalte love af 1954, var der stillet
forslag om en ændring af militær retsplejelovs § 44,
hvorefter anvendelse af visse disciplinarmidler —

såsom nægtelse af visse friheder og tilladelser —
skulle ske efter nærmere af forsvarsministeren fast-
satte regler.

Betænkningen indeholdt imidlertid ikke nogen
endelig løsning på spørgsmålet om de værnepligtiges
friheder — herunder spørgsmålet om, i hvilket
omfang friheder kunne og burde tilsikres de værne-
pligtige som ufratagelige. Forslag om sådanne ufra-
tagelige friheder — udover den såkaldte „befalede
orlov“, jfr. herom senere — var i princippet første
gang foreslået i den af ungdomskommissionen i
1949 afgivne betænkning vedrørende de værneplig-
tiges forhold.

Det i betænkningen af 1953 stillede forslag om
en ændret affattelse af militær retsplejelovs § 44
indgik derfor ikke i det i 1954 fremsatte lovforslag,
men det blev overladt til det samtidig med lov-
forslagets fremsættelse nedsatte, nye udvalg at ud-
arbejde lovbestemmelser vedrørende de værneplig-
tige meniges friheder. Et i forsvarsministeriet ud-
arbejdet lovudkast tilsendtes udvalget til over-
vejelse.

Udvalget har derefter udarbejdet nærværende
lovudkast, der indeholder de væsentlige regler fra
det udkast til lov om de værnepligtige meniges
friheder, der allerede var foranlediget udarbejdet i
ministeriet, da udvalget blev nedsat. Udvalget har
dog anset det for mere hensigtsmæssigt at indføre
bestemmelserne i den militære retsplejelov fremfor
at give dem i en særlig lov, idet reglerne naturligt
må betragtes som et supplement til militær rets-
plejelovs øvrige regler om anvendelse af disciplinar-
midler. Lovudkastet følger i øvrigt de retningslinier,
som på baggrund af reglen i militær retsplejelovs
§ 44 allerede må anses som gældende, og hvorefter
frihederne stort set kan deles i friheder, der ikke
kan fratages ved anvendelse af noget disciplinar-
middel (faste friheder) og andre friheder.

Medens der i praksis ikke har været tvivl om
omfanget af de „faste friheder“, idet disse omfatter
befalet orlov i forbindelse med de kirkelige højtider
og ved andre lejligheder, har der i vidt omfang
hersket usikkerhed med hensyn til omfanget af og
afgrænsningen mellem de øvrige former for frihed.

Det har således været en udbredt opfattelse, at
alle disse friheder måtte betragtes som begunstige-
lser, hvilket synspunkt har fundet nogen støtte
i ordlyden af enkelte tjenestebestemmelser. Denne
betragtning står dog i modstrid med den i militær
retsplejelovs § 44 hjemlede adgang til at fratage
frihederne ved anvendelse af disciplinarmiddel,
idet dette må forudsætte, at de pågældende fri-
heder ellers normalt tilkommer alle og tilstås
nogenlunde regelmæssigt.